

Změny zákona č. 224/2015 Sb. a vyhlášky č. 227/2015 Sb.

 20.12.2023

Changes in the act No. 224/2015 Col. and decree No. 227/2015 Col.

Martina Pražáková¹, Pavel Forint¹

¹Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v. v. i., Jeruzalémská 9, 110 00 Praha 1, prazakova@vubp.cz

prevence závažných havárií

bezpečnostní dokumentace

legislativa

Abstrakt

Článek přináší stručný popis aktuálních změn dvou důležitých právních předpisů v oblasti prevence závažných havárií – zákona č. 224/2015 Sb. a vyhlášky č. 227/2015 Sb., včetně přehledu souvisejících právních předpisů.

Klíčová slova: zákon o prevenci závažných havárií, vyhláška o náležitostech bezpečnostní dokumentace

Abstract

The article provides a brief description of the current changes in two important legal regulations in the field of major accident prevention – Act No. 224/2015 Col. and Decree No. 227/2015 Col. including an overview of related legislation.

Keywords: major accident prevention act, decree on the requirements of safety documentation

Změny zákona č. 224/2015 Sb.

Brzy vstoupí v platnost změny zákona č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií (dále zákon o PZH). Jedná se zejména o změny vyplývající z novely stavebního zákona a změny v souvislosti s přijetím zákona o jednotném environmentálním stanovisku (dále zákon o JES).

O změnách vyplývajících z novely stavebního zákona č. 283/2021 Sb. podrobně hovoří zákon č. 284/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím stavebního zákona, zákona o PZH se týká část padesátá čtvrtá.

Změny zákona o PZH v souvislosti s přijetím zákona č. 148/2023 Sb., o jednotném environmentálním stanovisku, jsou dány zákonem č. 149/2023 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o jednotném environmentálním stanovisku v části desáté.

Účinnost obou zákonů – č. 284/2021 Sb. a č. 149/2023 Sb. – je od 1. ledna 2024. Ve věcech týkajících se stavebních záměrů je stanoveno přechodné období od 1. ledna 2024 do 30. června 2024. Zákony se použijí od 1. ledna 2024 pro

stavební záměr, který je vyhrazenou stavbou podle přílohy č. 3 zákona č. 283/2021 Sb., od 1. července 2024 pro všechny jiné záměry.

Některé změny, navrhované zákonem č. 284/2021 Sb., ani nestihly vstoupit v platnost a změnami v zákoně č. 149/2023 jsou opět změněny či zrušeny. Jedná se např. o některé navrhované lhůty vztahující se k posuzování bezpečnostní dokumentace v § 18 a § 31, doplněné orgány veřejné správy v § 43 v souvislosti s původně navrhovanými změnami struktury stavebních úřadů (např. Specializovaný a odvolací stavební úřad) a odlišné znění § 49 o krajských úřadech.

V zákoně č. 149/2023 Sb. je důležité si všimnout zejména změn zákona o PZH v § 9 Posouzení rizik závažné havárie a v § 49 Krajské úřady.

V § 9 v odstavci 2 jsou požadavky na Posouzení rizik závažné havárie doplněny o písmeno d) vyhodnocení dosahu havarijních projevů. Obsahově se nejedná o nový požadavek, ale spíše o terminologické upřesnění.

V upraveném a doplněném § 49 se, mimo jiné, uvádí, že krajský úřad je dotčeným orgánem na úseku prevence závažných havárií při projednávání územně plánovací dokumentace, v řízení o povolení záměru a v řízení o odstranění stavby podle stavebního zákona, pokud je jeho předmětem objekt zařazovaný do skupiny A nebo do skupiny B. Krajský úřad je rovněž dotčeným orgánem na úseku prevence závažných havárií při projednávání územně plánovací dokumentace, v řízení o povolení záměru a v řízení o odstranění stavby podle stavebního zákona, pokud realizace nové stavby umístěné v dosahu havarijních projevů, které jsou specifikované v příslušném posouzení rizik závažné havárie objektu zařazeného do skupiny A nebo do skupiny B, může způsobit nebo zvýšit riziko závažné havárie nebo zhoršit její následky a nejde přitom o jednoduché stavby podle stavebního zákona. Krajský úřad vydává závazná stanoviska, která jsou podkladem pro vydání rozhodnutí v řízení o povolení záměru a v řízení o odstranění stavby podle stavebního zákona a pokud realizace nové stavby může způsobit nebo zvýšit riziko závažné havárie nebo zhoršit její následky, stanoví krajský úřad podmínky pro umístění a provedení nové stavby.

Byly provedeny i změny § 18 a § 31 týkající se některých lhůt v procesu posuzování bezpečnostní dokumentace i postupů provozovatele, který bude zřizovat nový objekt nebo jeho část.

MŽP připravuje metodický pokyn k postupu posouzení stavebních záměrů situovaných v dosahu havarijních projevů.

MŽP aktuálně rovněž připravuje další změny zákona o PZH v reakci na nedostatky vytýkané Evropskou komisí.

Změny vyhlášky č. 227/2015 Sb.

Změny vyhlášky č. 227/2015 Sb., o náležitostech bezpečnostní dokumentace a rozsahu informací poskytovaných zpracovateli posudku jsou účinné již od 23. srpna 2023 a podrobně jsou uvedeny ve vyhlášce č. 244/2023 Sb., kterou se mění vyhláška č. 227/2015 Sb.

Změny MŽP provedlo jednak v reakci na nedostatky vytýkané v roce 2021 Evropskou komisí, dále v návaznosti na změny, které byly doplněny do zákona o PZH v souvislosti s novým zákonem o JES a dílčí úpravy byly provedeny na základě poznatků z praxe.

Změny spočívají v nových požadavcích na doplnění, rozšíření či upřesnění řady informací poskytovaných provozovatelem v bezpečnostních dokumentech.

Změny se dotkly převážné většiny příloh k vyhlášce, které podrobně stanovují náležitosti obsahu jednotlivých typů dokumentů. Přílohy byly ve větším či menším rozsahu rozšířeny o nové požadavky.

Veškeré bezpečnostní dokumenty bude nezbytné postupně uvést do souladu s novými požadavky, což je blíže specifikováno přechodnými ustanoveními vyhlášky č. 244/2023 Sb.

V souladu se zákonem č. 148/2023 Sb., o jednotném environmentálním stanovisku, a aktualizací zákona o prevenci závažných havárií byl i do vyhlášky doplněn pojem *vyhodnocení dosahu havarijních projevů*. Jak již bylo uvedeno výše, obsahově se nejedná o nový požadavek, v různé míře je již součástí Posouzení rizik závažné havárie, jde spíše o terminologické upřesnění. V návaznosti na to je zde nezbytné připomenout skutečnost, že s problematikou povolování stavebních záměrů v dosahu havarijních projevů úzce souvisí i povinnost provozovatele podle § 12 odst. 3 písm. c) zákona č. 224/2015 Sb. zajistit informování orgánů státní správy a dotčených obcí pro přijetí rozhodnutí z hlediska rozvoje nových činností nebo rozvoje v okolí stávajících objektů. Je ve vlastním zájmu provozovatelů tyto informace v bezpečnostních dokumentech sumarizovat v části Závěrečné shrnutí a více zviditelnit a zdůraznit v závěrech Posouzení rizik závažných havárií.

V popisu systému řízení bezpečnosti jsou nově požadovány např. informace o způsobu zajištění personální kontinuity v případě tzv. stárnutí lidských zdrojů, které by již měly být řešeny v rámci personální politiky; dále informace o sledování životnosti zařízení a o řízení a kontrole rizik spojených se stárnutím a korozí (objektů, zařízení, technologií), které jsou explicitním vyjádřením podmnožiny stávajícího požadavku; u požadavku na informace o postupech v procesu řízení změn při změně podmínek jsou rovněž explicitně doplněny některé příklady změn vnějších podmínek (epidemie, pandemie, přerušení dodávek energií).

V kapitolách věnovaných popisu poměrů v okolí objektu je požadováno upřesnění potenciálních přírodních jevů, které mohou způsobit závažnou havárii nebo zhoršit její průběh (tzv. NaTech risk). Položky odpovídající problematice NaTech risk, v případě výběru zdrojů rizik do podrobné analýzy rizik, mají být řešeny v příslušné podkapitole Posouzení rizik závažné havárie, kde je požadován přehled možných situací a příčin vně objektu, které mohou způsobit poškození lidského zdraví, životního prostředí a majetku.

K důležitým novým požadavkům dále patří doplnění informací o přezkumu dřívějších havárií, které se staly v ČR i ve státech EU a o opatřeních přijatých k zabránění takovému typu havárií. Tento požadavek byl dříve zmiňován jen v Doplněcích k Certifikované metodice pro posouzení rizik v podobě požadavku na uvedení zdroje informací z vyšetřování příčin proběhlých havárií a v požadavcích na náležitosti obsahu zprávy o posouzení bezpečnostní zprávy.

Do bezpečnostního programu i bezpečnostní zprávy je rovněž nezbytné doplnit samostatnou kapitolu věnovanou informacím veřejnosti zpracovaným podle vyhlášky č. 228/2015 Sb., o rozsahu zpracování informace veřejnosti, hlášení o vzniku závažné havárie a konečné zprávy o vzniku a dopadech závažné havárie. Jedná se o propojení požadavků podle samostatné vyhlášky s požadavky na obsah bezpečnostní dokumentace.

Znění přílohy č. 9 - Náležitosti obsahu podkladů pro stanovení zóny havarijního plánování a zpracování vnějšího havarijního plánu, jejich struktura a obsah jejich jednotlivých kapitol - je doplněno o některá další ustanovení a tabulku požadující podrobné informace o nebezpečných látkách a zařízeních na základě požadavku Ministerstva vnitra. Změny byly provedeny např. za účelem potřeby jednotného formátu seznamu nebezpečných látek, zpřehlednění náležitostí obsahu podkladů či minimalizace potřeby vyžadování doplňujících informací od provozovatele. V případě požadavku na zdůraznění zahrnutí domino efektů s účinky mimo objekt bude z hlediska metodického přístupu pravděpodobně třeba ze strany Ministerstva vnitra upřesnit, o jaký typ domino efektu se má jednat.

K dalším úpravám vyhlášky patří např. upřesnění položek týkajících se zejména dodavatelů a externích subjektů v kapitole věnované lidským zdrojům, rozšíření požadavku na poskytnutí identifikačních údajů o provozovateli a objektu, doplnění některých vlastností nebezpečných látek, upřesnění požadavku na popis změn v objektu týkajících se

nebezpečných látek a doplnění požadavku na popis postupu informování jiných států v případě závažné havárie s možnými přeshraničními účinky.

Závěr

Účinnost změn zákona o prevenci závažných havárií, vyplývajících z novely stavebního zákona a změn v souvislosti s přijetím zákona o jednotném environmentálním stanovisku, je od 1. ledna 2024. Ve věcech týkajících se stavebních záměrů je stanoveno přechodné období. Zákony se použijí od 1. ledna 2024 pro stavební záměr, který je vyhrazenou stavbou podle přílohy č. 3 zákona č. 283/2021 Sb. a až od 1. července 2024 pro všechny jiné záměry.

Změny vyhlášky o náležitostech bezpečnostní dokumentace a rozsahu informací poskytovaných zpracovateli posudku jsou účinné již od 23. srpna 2023. V přechodných ustanoveních vyhlášky č. 244/2023 Sb. je specifikováno, kdy je nezbytné uvést bezpečnostní dokumenty do souladu s novými požadavky.

Na webových stránkách MŽP i VÚBP je k dispozici materiál *Instrukce ke změnám vyhlášky č. 227/2015 Sb., o náležitostech bezpečnostní dokumentace a rozsahu informací poskytovaných zpracovateli posudku*, který se změnám vyhlášky č. 227/2015 Sb. věnuje podrobněji. Zároveň poskytuje i níže uvedený přehled souvisejících právních předpisů a dále přehled odkazů, kde lze nalézt řadu pomocných materiálů, především zahraničních. MŽP na svých webových stránkách uvádí i některé materiály v češtině a přislíbilo postupně poskytovat další.

Materiál *Instrukce ke změnám vyhlášky č. 227/2015 Sb.* lze nalézt zde: https://www.mzp.cz/cz/aktualni_informace_havarie, případně zde: <https://vubp.cz/prevence-zavaznych-havarii/aktualni-zmeny-vyhlasky-c-227-2015-sb/>.

Popisu výše uvedených změn právních předpisů se rovněž věnoval jeden z příspěvků v rámci říjnové konference TVIP 2023 – Aprochem a Odpadové fórum. Příspěvek i prezentaci lze nalézt zde: <https://www.odpadoveforum.cz/TVIP2023/TVIP2023.html>.

Související právní předpisy

Vyhláška č. 227/2015 Sb., o náležitostech bezpečnostní dokumentace a rozsahu informací poskytovaných zpracovateli posudku, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů Česká republika*. 2015, částka 94, s. 2842-2871; dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2015-227>.

Zákon č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií). In: *Sbírka zákonů Česká republika*. 2015, částka 93, s. 2762-2801; dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2015-224>.

Vyhláška č. 244/2023 Sb., kterou se mění vyhláška č. 227/2015 Sb., o náležitostech bezpečnostní dokumentace a rozsahu informací poskytovaných zpracovateli posudku. In: *Sbírka zákonů Česká republika*. 2023, částka 112, s. 2975-2982; dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2023-244>.

Zákon č. 148/2023 Sb., o jednotném environmentálním stanovisku. In: *Sbírka zákonů Česká republika*. 2023, částka 73, s. 1954-1959; dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2023-148>.

Zákon č. 149/2023 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o jednotném environmentálním stanovisku. In: *Sbírka zákonů Česká republika*. 2023, částka 73, s. 1960-2001; dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2023-149>.

Vyhláška č. 228/2015 Sb., o rozsahu zpracování informace veřejnosti, hlášení o vzniku závažné havárie a konečné zprávy o vzniku a dopadech závažné havárie. In: *Sbírka zákonů Česká republika*. 2015, částka 94, s. 2872-2892; dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2015-228>.

Zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů Česká republika*. 2021, částka 124, s. 3122-3242; dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2021-283>.

Zákon č. 284/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím stavebního zákona, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů Česká republika*. 2021, částka 124, s. 3243-3324; dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2021-284>.

Vzorová citace

PRAŽÁKOVÁ, Martina; FORINT, Pavel. Změny zákona č. 224/2015 Sb. a vyhlášky č. 227/2015 Sb. *Časopis výzkumu a aplikací v profesionální bezpečnosti* [online]. 2023, roč. 16, č. 3-4. Dostupný z: <https://www.bozpinfo.cz/josra/zmeny-zakona-c-2242015-sb-vyhlasky-c-2272015-sb>. ISSN 1803-3687.

Autor článku:

[Ing. Martina Pražáková](#)

[Ing. Pavel Forint](#)